

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL
VERSENYTANÁCS

☒ 1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

☎ 472-8864 ☏ Fax: 472-8860

Vj-79/2004/22.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa **ViDaNet Kábeltelevíziós Szolgáltató Rt.** (Budapest) ellen gazdasági erőfölénnyel való visszaélés miatt indított versenyfelügyeleti eljárásban – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t

A Versenytanács az eljárást megszünteti.

A határozat felülvizsgálatát a kézbesítéstől számított harminc napon belül a Fővárosi Bírósághoz címzett, de a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtandó keresettel kérheti az eljárás alá vont vállalkozás.

I n d o k o l á s

I.

A versenyfelügyeleti eljárás megindítása

- 1) A Gazdasági Versenyhivatal a 2000. évi CXXXVIII. törvénnyel módosított, a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (Tpvt.) 67. § (1) bekezdése, illetve 70. §-a alapján 2004. május 17-én versenyfelügyeleti eljárást indított a ViDaNet Kábeltelevíziós Szolgáltató Rt. (a továbbiakban: ViDaNet) ellen, annak vizsgálatára, hogy 2004. januárjában végrehajtott díjemeléseivel megsértette-e a Tpvt. 21. § a) pontjában

megfogalmazott gazdasági erőfölénnyel való visszaélés tilalmát, mely szerint tilos tisztességtelenül (túlzottan magasan) eladási árakat megállapítani.

II.

A tényállás

- 2) A ViDaNet Rt. 2003. február 11-én alakult meg a Kábeltelevízió Szolgáltató Kft., a Kaposkábel Kft. és a Kábelholding Vagyonkezelő Rt. Németkábel Vagyonkezelő Rt-be történő beolvadásának Cégbíróság által történt bejegyzésével. Az így létrejött társaság szolgáltatási területe Magyarország hat települését érinti, melyek a következők: Győr, Tata, Mosonmagyaróvár, Kaposvár, Pécs és Mindszent.
- 3) A ViDaNet Rt. főtevékenységként távközlési szolgáltatásokat nyújt, vezetékes műsorelosztási szolgáltatása a fent nevezett valamennyi településen elérhető, és több mint 75.000 előfizetővel rendelkezik.
- 4) Győrben és Tatán a ViDaNet hálózata részben soros, részben már átépített. Az átépített hálózatokra a csillagpontos struktúra jellemző, és ezeken a hálózatrészeken a műszaki lehetőségeknek megfelelően három programcsomagot is kínál a ViDaNet Rt. Mosonmagyaróvárott és Kaposvárott már teljes egészében csillagpontos a hálózat, így itt is a hármas programcsomag kiosztás érvényesül, míg Mindszenteen csak egy ún. II. csomag vehető igénybe. Pécsen szintén folyamatban van a hálózat csillagpontosossá tétele, 2004. januárjában azonban az előfizetők új hálózatra való átkötése még nem kezdődött meg.
- 5) Az említett települések közül Győrben, Mosonmagyaróváron és Mindszenteen a ViDaNet-en kívül nincs más kábeltelevíziós vállalkozás. A Kaposváron és Tatán jelenlévő további kábeltelevíziós vállalkozások nagyságrendileg kevesebb

előfizetővel rendelkeznek, mint a ViDaNet. Pécssett a UPC Magyarország Kft-nek ugyan lényegesen több előfizetője van, mint a ViDaNet-nek, a hálózatok földrajzi elhelyezkedéséből adódóan azonban a ViDaNet számításai szerint előfizetőinek jelenleg csak mintegy 15 százaléka számára reális alternatíva a másik vállalkozás szolgáltatásának igénybevétele.

- 6) A ViDaNet az eljárás folyamán benyújtotta az általa kidolgozott, a 2004. évi díjemelés háttérét bemutató számításait. Eszerint az előző évben alkalmazott díjakból kiindulva, az alábbi képlet segítségével számszerűsítette a 2004. évben – álláspontja szerint – alkalmazható havi előfizetési díjakat.

$$„A2 = A1 * I * (h1 * (p2/p1) + h2 * \Delta K),$$

ahol A1: bázis időszaki előfizetési díj, azaz a 2003-ban alkalmazott előfizetési díj,

A2: tárgyidőszaki előfizetési díj, azaz a 2004-ben alkalmazandó előfizetési díj,

I: ROA elvárt / ROA tényleges (eredmény-hányad növekedésének üteme),

h1: a műsordíj költségek aránya a teljes költségösszegekből,

h2: a műsordíjjal csökkentett teljes költségösszeg aránya a teljes költségösszegekből,

p1: egy csatornára jutó műsor- és jogdíj a bázis időszakban, azaz 2003-ban,

p2: egy csatornára jutó tervezett műsor- és jogdíj a tárgyidőszakban, azaz 2004-ben,

ΔK : összes költség változása, amely azonban nem tartalmazza a műsor és jogdíj költségeket.

ROA (Return on Assets): eszköz-arányos eredmény; a nettó eredmény és az összes eszköz hányadosa.”

- 7) A ViDaNet 2004. január 1-jén valamennyi településen emelte díjait, amelyek egyetlen település egyetlen programcsomagja esetében sem érték el a 6) pont szerinti módszer szerint számított mértékeket. A 2003. és a 2004. évben érvényesített programcsomagonkénti nettó (általános forgalmi adót nem tartalmazó) díjakat, az egyes programcsomagokhoz tartozó szerzői jogi- és műsordíjakat (a

továbbiakban együtt: műsorköltség), valamint az előfizetők számát a Melléklet mutatja be. A 2004. januári díjemelések révén a ViDaNet műsorköltséggel csökkentett nettó díjai (a továbbiakban: korrigált nettó díj) 7 százalékkal emelkedtek a 2003. évi szinthez képest.

III.

Jogi értékelés

A gazdasági erőfölény

- 8) A Versenytanács már több (így például a ViDaNet-tel szemben lefolytatott Vj-14/2003. számú) határozatában megállapította, hogy az egyéb műsorvételi lehetőségek (UPC Direct, műholdvevő, tető vagy szobaantenna, valamint ezek kombinációi) nem minősülnek a kábeltelevíziós szolgáltatás Tpv. 14. § (2) bekezdése szerinti ésszerű helyettesítőinek, mire tekintettel a Tpv. 22. § szerinti gazdasági erőfölényes helyzetben van az olyan kábeltelevíziós vállalkozás, mely esetében az előfizetők többsége nem képes másik kábeltelevíziós vállalkozás szolgáltatását igénybe venni. Ezért – figyelemmel az 5) pontban foglaltakra – a ViDaNet a Versenytanács álláspontja szerint gazdasági erőfölényes helyzetben van.

A díjak megítélése

- 9) A Versenytanács álláspontja szerint a ViDaNet által alkalmazott, a 6) pontban bemutatott számítási módszer (képlet) még kiindulópontját sem képezheti az előfizetési díjak meghatározásának, mert az a várható költségnövekedés és az elvart eredmény-hányad (ROA), valamint az azok eléréséhez szükséges díj kapcsolatát tévesen írja le. A képlet szerint ugyanis a díjváltozás mértéke (A_2/A_1) a két díjelem (a költség és az eredmény) számításba vett változásának súlyozott átlaga helyett, azok szorzataként kerül meghatározásra. Ennek az a következménye, hogy –

minden egyéb tényezőt (költségek, eszköz) változatlanak tekintve – az „eredmény-hányad” például kétszeres emeléséhez a díjat is kétszeresére kellene növelni.

(A költségek változatlansága esetén $p_2/p_1=1$ és $\Delta K=1$, továbbá a $h_1+h_2=1$ összefüggés definíciószerűen teljesül, ezért az 1) pont szerinti képlet az alábbi formát ölti.

$$A_2=A_1 \cdot I$$

Ez az összefüggés azonban nyilvánvalóan nem igaz: ahhoz, hogy az eredmény (az eszközök változatlansága esetén: a ROA) kétszeresére növekedjék, csak olyan arányban kell növelni a díjakat, amilyen arányt az eredmény a díjbevételekben képvisel. Így például 10 százalékos bevételarányos eredmény esetén változatlan költség mellett nem kétszeres, hanem 10 százalékos díjemelés növeli kétszeresre az eredményt.)

A képlet az előzőek szerinti alapvető problémáján túlmenően még az alábbi elvi hibákat is magában hordozza:

- a díjbevétel növekedési üteme (A_2/A_1) és az eredmény-hányad növekedési üteme között közvetlen kapcsolatot feltételez, annak ellenére, hogy az eredményességet nem árbevétel-arányos mutatóval, hanem eszköz-arányos eredmény (ROA) kategóriával fejezi ki,
- a költségnövekedések díjban való megtérítésével nem a képletben szereplő egy csatornára jutó műsor- és jogdíj változás áll összefüggésben, hanem a műsor-és jogdíj változása.

- 10) A Versenytanács több határozatában (így az említett 14/2003. számú határozatokban is) rögzítette azt a számítási módszert, melyet akkor alkalmaz, ha a vállalkozás által végzett díjszámítást nem tartja megalapozottnak. Ezen módszer szerint, ha a korrigált nettó díjak előző évhez képesti átlagos növekedése nem haladja meg az infláció mértékét, akkor a díjemelés következtében kialakult díjak nem minősülnek a Tpv. 21. § a) pontjába ütközően túlzottan magasnak.
- 11) Az adott esetben a ViDaNet által végrehajtott 7 százalékos átlagos díjemelés nem magasabb, mint a 2004. évre – a díjkialakítás idején napvilágot látott elemzések alapján – reálisan várható infláció (6-7 százalék).

A döntés

- 12) Mindezek alapján a Versenytanács a Tpv. 72. § (1) bekezdésének a) pontja alapján – törvénybe ütköző magatartás hiányában – az eljárás megszüntette. Felhívja azonban a ViDaNet figyelmét arra, hogy a díjak meghatározásához alkalmazott számítási módszere túlzottan magas árakhoz vezethet.

V.**Eljárási kérdések**

- 13) A ViDaNet a tárgyalás mellőzését kérte, ezért a Versenytanács határozatát – a Tpv. 74.§ (1) bekezdése alapján – tárgyaláson kívül hozta meg.
- 14) Az ügyfeleket megillető jogorvoslat a Tpv. 83.§ (1)-(2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2004. december 16.

Melléklet**A korrigált nettó díjmelés mértéke a ViDaNet Rt-nél**

		2004.					2003.					2004/2003		
		bruttó díj	nettó díj	műsor-és jogdíj	korrigált nettó díj	előfizető-szám	bruttó díj	nettó díj	műsor-és jogdíj	korrigált nettó díj	előfizető-szám	nettó díj	műsor-és jogdíj	korrigált nettó díj
Győr	I	305	265				280	250				106,1%	122,2%	104,1%
	II	2589	2251				2299	2053				109,7%	107,5%	110,3%
	III	3379	2938				2999	2678				109,7%	113,9%	108,0%
	S	1465	1274				1299	1160				109,8%	106,7%	111,0%
Tata	I	559	486				499	446				109,1%	122,2%	108,8%
	II	2479	2156				2199	1963				109,8%	107,8%	110,2%
	III	3379	2938				2999	2678				109,7%	113,4%	108,0%
	S	2139	1860				1899	1696				109,7%	107,8%	110,2%
M.óvár	I	615	535				549	490				109,1%	117,6%	108,8%
	II	2589	2251				2299	2053				109,7%	108,5%	110,0%
	III	3379	2938				2999	2678				109,7%	113,6%	108,1%
Kapos-vár	I	760	661				700	625				105,7%	100,0%	105,8%
	II	2440	2122				2200	1964				108,0%	106,8%	108,4%
	III	3440	2991				3200	2857				104,7%	110,2%	102,3%
Pécs	S	1500	1304				1500	1339				97,4%	98,2%	97,0%
Mind-szent	II	2700	2348				2500	2232				105,2%	116,8%	101,1%
Átlag:											107,7%	110,8%	107,0%	

A táblázatban nem szereplő adatok a ViDaNet üzleti titkát képezik.